

İKTİDARIN GİZLİ NİYETİ

Bugün itibarıyla 104'üncü gününü dolduran **Ukrayna Savaşı** kurgulandığı gibi devam ediyor ve edecek gibi de gözüküyor! Bundan dolayı **Ukrayna**'da adeta bir yıkım yaşanıyor, insanlar yaşamlarını kaybediyor, evlerini ve barklarını terk ediyor, ülkelerinin başka köşelerine veya başka ülkelere göç etmek zorunda kalıyor ve sığınmacı durumuna düşüyor. Yaklaşık 14 milyon insan evlerini terk etmek zorunda kaldı ki, bu sayı ülke nüfusunun yaklaşık olarak üçte biri ediyor. Evlerini terk edenlerin yaklaşık 6 milyonu ise başka ülkelerde sığınmacı durumuna düştü. **Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği**'ne göre yaklaşık olarak 8 milyon **Ukraynalının** daha **ülkesini** terk edebileceği öngörülüyor.

Savaş uzadıkça savaşa alışılıyor ve dünya gündeminin ilk sıralarındaki yerini de kaybediyor. **Sovyetler Birliği**'nin 1979-1989 tarihleri arasında **Afganistan**'da yaptığı savaşta da böyle olmuştu. **Ukrayna Savaşı** tabii ki farklı. Bu savaş **Afganistan**'daki savaştan farklı kılan nedenler; **Avrupa**'da vuku buluyor olması, bölgesel ve küresel olarak yayılma riskinin bulunması ve gıda güvenliği, enerji, sığınmacılar, dünya ticaretinde tedarik zincirinin sekteye uğraması, enflasyon, silahlanma yarışı ve jeopolitik hareketlilik başta olmak üzere küresel etkilerinin çok büyük olmasıdır. Savaşı bitirecek olan da belli bir süre sonra dayanılmaz ve katlanılmaz boyutlara geleceğini değerlendirdiğim bu büyük etkiler olacaktır.

Savaşı ABD Durdurabilir!

Bu savaşın devamı veya durdurulması açısından belirleyici güç **ABD**'dir. Eğer isterse bu savaş bu hafta içinde de durdurulabilir. Ama **ABD**, küresel hedefleri için daha fazla yaptırım paketleri açarak ve silah göndererek, **Ukrayna**'nın ve **Ukraynalıların** yok olması pahasına savaşı körüklüyor, **NATO**'yu kaldırıp gücü olarak kullanarak, **Avrupa**'yı dizayn ediyor ve **Soğuk Savaş** (1947-1991) sonrasında kısmen kaybetmiş olduğu hegemonyasını tekrar tesis ediyor. **ABD**, yine bu savaşla **Rusya**'yı zayıflatıp, taşınması ve desteklenmesi zor bir yük olarak **Çin**'in yanına göndermeyi ve daha sonra da **Çin**'in işini bitirmeyi planlıyor. Aynı zamanda diplomatik girişimlerle ve jeopolitik hamlelerle **Ortadoğu**'yu, **Körfez**'i, **Afrika**'yı, **Orta Asya**'yı ve **Hint-Pasifik** bölgesini **Rusya** ve **Çin**'e karşı konumlandırmaya çalışıyor.

Bu günlerde gerek **ABD**'nin gerekse **NATO**'nun gündemindeki en önemli konu; **İsveç** ve **Finlandiya**'nın üyelik başvurusu. **Türkiye**'yi yöneten iktidar, bu iki ülkenin **NATO** üyeliği başvurusu için "**Veto**" çıkışı yaptı. Halbuki kısa bir süre önce **Finlandiya**'ya **NATO**'ya katılım için olumlu görüş bildirilmişti. Belli ki; iktidar veto çıkışı yapmaya son anda karar vermiş. Bu bile **Türkiye**'de kurumların çöktüğünün ve kişisel günlük kararlarla yönetildiğimizin çok açık bir belirtisi.

Türkiye'nin bu iki ülkeden genel olarak talepleri ise;

1. **PKK** ve **FETÖ** bağlantılı kişilerin iadesi ve bu örgütlerle bağlantılı derneklerin faaliyetlerinin engellenmesi,
2. **Türkiye**'ye uygulanan savunma sanayii ambargosunun kaldırılması.

Erdoğan ABD İle Masaya Oturmak İstiyor

Bugüne kadar **İsveç** ve **Finlandiya** ile yapılan görüşmelerden bir sonuç çıkmadı. Ama bu ay içinde bu konunun ana gündem maddesi olacağı iki büyük toplantı gerçekleşecek. Bu toplantıların birincisinde, 15-16 Haziran'da, **İsveç** ve **Finlandiya**'nın da davetli olarak

bulunacağı **Brüksel**'deki **NATO Karargâhında NATO**'ya üye ülkelerin **Savunma Bakanları** toplanacaklar. Toplantıya **Türkiye** adına **Hulusi Akar** katılacak ve **Türkiye**'nin konuyla ilgili pozisyonunu anlatacak. Burada toplantıdan ayrı olarak **ABD Savunma Bakanı** ile **Hulusi Akar**'ın kimse olmadan baş başa ikna amaçlı görüşmesi de pek muhtemeldir.

İkinci toplantı ise; 28-30 Haziran arasında **İspanya**'nın başkenti **Madrid**'de gerçekleşecek **NATO Liderler Zirvesi**. **Rusya-Ukrayna Savaşı** ve **NATO'nun 2030 Stratejik Konsepti**, **Madrid**'deki zirvenin ana başlıklarını oluşturacak. **Erdoğan**'ın da katılacağı zirveye **İsveç** ve **Finlandiya** da davetli olarak iştirak edecek. Eğer o tarihe kadar çözülemezse **Madrid**'de de **Biden-Erdoğan** görüşmesi olabilecektir. **Erdoğan** açısından sanırım hedef budur.

ABD Oralı Olmuyor

ABD, **İsveç** ve **Finlandiya**'nın **NATO**'ya üyelik işinin **Madrid**'deki zirvede bitirilmesini istiyor. Çünkü bu iş uzarsa zaman içinde aksi gelişmelerin de olabileceği değerlendiriliyor. İktidarın **ABD** ve **NATO**'dan gelecek baskılara direnebilecek gücü yok. Ayrıca veto çıkışının arka planı da ilkesel bir duruşu da yok. Çünkü iktidar, **NATO**'nun genişlemesine karşı değil ve bu kapsamda **Ukrayna** ve **Gürcistan**'ın **NATO** üyeliğini destekledi.

Sorun **PKK Terör Örgütü**, **FETÖ** ve savunma sanayii ambargosu olamaz. Çünkü bu konularda bu iki ülke yalnız değil. **ABD**, **PKK** ve **FETÖ**'ye desteğin kralını verdi ve hala da vermeye devam ediyor. Esas pazarlığın **ABD** ile yapılması lazım. İktidar da bu pazarlık için **ABD** ile masaya oturmak istiyor ama **ABD** oralı olmuyor ve **"İsveç ve Finlandiya ile sorunlarınızı çözün"** diyor. İktidar da bu iki ülkeyle anlaşmayarak **ABD** ile masaya oturabileceği ve pazarlık yapabileceği gelişmelerin önünü açmaya çalışıyor.

Yunanistan Bunu Hep Yapıyor

Veto fırsatçılığını **Yunanistan** da kendi çıkarına her fırsatta yapıyor. Hem **AB**'de hem de **NATO**'da. Bunu son olarak **Makedonya** için yaptı. **Yunanistan**, tarihsel iddialarını öne sürerek bu ülkenin adını değiştirtti ve **Kuzey Makedonya** olarak **NATO**'ya katılımına rıza gösterdi. İktidarın anlayamadığı şu; **İsveç** ve **Finlandiya** **Makedonya** değil!

İsveç ve **Finlandiya**'nın **ABD** ve **NATO** açısından stratejik önemi büyük. **Makedonya**'nın **Rusya** ile sınırı yoktu ve çok küçük bir ülkeydi. **Finlandiya**'nın ise **Rusya** ile yaklaşık 1400 km kara sınırı var. **İsveç** ve **Finlandiya**; **Rusya**'nın kuşatılmasında, **Baltık Denizi**'nin **Rusya** için küçük çıkış olan **Kaliningrad** hariç tamamen çevrenmesinde, kuzey kanattaki boşluğun doldurulmasında ve buzulların erimesiyle trafiğe açılan, doğalgaz ve petrol zenginliklerinin olduğu anlaşılacak **Arktik Bölge**'deki ekonomik rekabet ve askeri mücadele açısından çok büyük bir öneme sahip.

Yunanistan veto fırsatçılığını hep ülkesi adına yaptı. **Türkiye**'deki iktidar ise kendi adına yapıyor. Amaç; pazarlık yapmak, bir şeyler koparmak. Koparılmak istenenler ise ülkemiz için değil, iktidarın kendisi için. Ama görünürdeki söylemleri; ülkemizin güvenliği, **PKK**'ya verilen desteğin kesilmesi, silah ambargosunun kaldırılması ve **Kıbrıs** ile ilgili.

İktidarın Amacı

İktidarın içerideki amacı; **NATO**'ya diklenen lider görüntüsü ile gözleri kamaştırıp, bu bağlamda büyük resmi göremeyen bir kısım milliyetçinin oyunu kazanabilmek.

Dışarıdaki amaçları ise; **ABD** ile pazarlık ederek iflas etmiş ekonomiye sıcak para desteği sağlayabilmek, **Halk Bankası** ve **Zarrab** gibi konuları hasıraltı edebilmek ve kafasına göre seçim yapmasına rağmen kazanamaması durumunda iktidara tekrar el koymasına sessiz kalınmasını sağlamak.

Bu arada **İsveç** ve **Finlandiya**'dan da taviz olarak ne koparılsa kardır diye düşünen iktidar için önemli olan tek bir hedef var, o da iktidarda kalmaya devam edebilmek. Ülkemizin geleceği, güvenliği ve saygınlığı umurunda bile değil! Kaldı ki şu ana kadar herhangi bir taviz de koparabilmiş değil. **ABD**'nin **İsveç** ve **Finlandiya** konusunda acelesi var ama **Biden** hala pozisyonunu değiştirmiş veya **Erdoğan**'ı şu an için muhatap alacakmış gibi görünmüyor. **ABD**, **Erdoğan**'ın direnme gücünün olmadığını, baskı ile veto engelini aşılacağını, **Madrid**'de mutlu sona ulaşılacağını değerlendiriyor. Tabii ki son kertede **İsveç** ve **Finlandiya**'dan **Erdoğan**'ı iç kamuoyu önünde kurtaracak göstermelik tavizler gelebilir.

İktidar Her Denemesinde Teslim Oldu

İktidarın geçmişte yaptığı veto çıkışları konusunda hiçbir şey alamadan son anda teslim olan kötü sicili de gözlerden uzak tutulmamalıdır. İktidar, 2009'da **NATO Genel Sekreterliği** konusunda gündeme gelen **Danimarka Başbakanı Anders Fogh Rasmussen**'in adaylığına karşı çıktı, 2009'da **Fransa**'nın **NATO**'nun askeri kanadına dönmesine karşı veto kartını gösterdi ama her ikisinin de arkasını getiremedi ve teslim oldu.

2016'da **NATO** üyesi olmayan **İsrail**'e **NATO Genel Merkezi**'nde ofis verilmesi girişimi ve 2019'da **Baltık Planı**'na "**NATO YPG'yi terör örgütü olarak tanımalı**" gerekçesiyle yaptığı veto çıkışlarının da arkasını getiremedi, **ABD**'nin baskısına boyun eğdi ve teslim oldu.

Ama geçmişte böyle olmamıştı! **1974 Kıbrıs Barış Harekati** sonrası **NATO**'nun askeri kanadından çekilen **Yunanistan**'ın tekrar dönüşü 1980'e kadar **Ecevit** ve **Demirel** iktidarları döneminde veto kartı ile engellendi. Bu engelleniş, **ABD** ve **NATO**'ya kafa tutuş, bando mızıka şeklinde iç politika malzemesi yapılmadı. Her iki lider de bunu ulusal güvenlik sorunu olarak gördü ve iç politikaya endekslemekten hassasiyetle kaçındı. **Yunanistan**'ın dönüşü ancak demokratik sisteme ara verildiği dönemde bir "**tek adam**" tarafından gerçekleştirildi. Aynı şey şimdi de olacak!

Türker Ertürk